

7 מפתחות להורות מנצחת

הרב יוני אביאן

מה באמת צריך להיות ב-DNA החינוכי שלנו כדי להצליח בתפקיד החשוב מכולם?

אחד הדברים המאתגרים בהורות הוא שלפעמים אנחנו יודעים בדיוק מה נכון לעשות, אבל בפועל מתנהגים אחרת לגמרי. כי כמו תוכנת הפעלה שקורסת תחת עומס, המציאות היומיומית, ובפרט ברגעי לחץ ומשבר, גורמת לנו לשכוח את העקרונות הבסיסיים ביותר ולעשות טעויות מזיקות שרק מרחיקות בינינו לבין הילדים שאנחנו כל כך אוהבים. אז בואו ונעשה אתחול מחדש למערכת ונעלה מחדש את שבעת העקרונות הבסיסיים שכדאי לשנן כל בוקר מחדש:

1. זה לא צירוף מקרים

"זיווג משמיים" זה לא רק בין בעל לאשתו. גם הקשר בין הורים לילדיהם הוא בחירה אלוקית מדויקת. כשאנחנו פוזלים הצידה ונדמה לנו ש'הילד של השכן ירוק יותר' כדאי לזכור: ריבוננו של עולם חשב אחרת. בעיניו, אנחנו ההורים המושלמים לילד הזה, והוא הילד המושלם בשבילנו.

2. אתם מסוגלים

זה נגזר ישירות מהנקודה הקודמת: אם נבחרנו להיות ההורים של הילד הזה, כנראה שיש לנו את הכלים הדרושים כדי להצליח במשימה. גם כשקשה, גם כשנדמה שאנחנו לא מצליחים – היכולת נמצאת בנו.

3. תהיו גאים

אנחנו נוטים כל כך להתמקד בחסרונות, עד שאנחנו שוכחים להודות על שני דברים מופלאים: ראשית, על עצם העובדה שיש לנו ילדים – זו מתנה שלא כולם זוכים לה. ושנית, על כך שזכינו דווקא בילדים האלה, על כל הייחודיות והטוב שבהם. לפעמים צריך פשוט לעצור, להתבונן בהם במבט טרי, ולהיזכר בנס הכפול הזה.

4. כל ילד הוא עולם

ההשוואות הן האויב הגדול של ההורות הטובה. לא משווים ילד לאחים שלו וגם לא לאיך שאנחנו היינו בגילנו. כל ילד הוא נשמה ייחודית שמעולם לא הייתה כמותה ולעולם לא תהיה. פגשתי פעם שני אחים: הבכור היה תלמיד מבריק שהתקבל לפקולטה לרפואה עם 780 בפסיכומטרי, הצעיר – אמן רחוב מוכשר שציוריו מקשטים קירות בתל אביב. שניהם מצליחים, כל אחד בדרכו. ההורים שלהם? למדו לא להשוות.

7 מפתחות להורות מנצחת

הרב יוני אביאן

5. הם רק ילדים

לפעמים אנחנו שוכחים את זה. מצפים מילד בן שש להתנהג כמו בן שש-עשרה, ומנער בן ארבע-עשרה להתנהג כמו מבוגר. תנו להם את המרחב גם לעשות שטויות ולהתבגר בקצב שלהם. זכרו שגם אנחנו בגילם עשינו לא מעט טעויות, ובסוף ב"ה תראו לאן הגענו.

6. אל תרחמו

נשמע מוזר? ובכל זאת – כשאנחנו מוותרים לילדינו מתוך רחמים, אנחנו משדרים להם חוסר אמון ביכולותיהם. ילד שואב את הביטחון העצמי שלו מההורים שמאמינים בו. ראיתי את זה באחת ההרצאות שלי: אמא סיפרה שבנה בכיתה ו' לא רוצה להכין שיעורי בית כי 'קשה לו', אז היא מכינה אותם במקומו. 'את יודעת', אמרתי לה, 'כשאת מכינה במקומו, את בעצם אומרת לו – אני לא מאמינה שאתה מסוגל'. למחרת היא שינתה גישה, ותוך זמן קצר הוא התחיל להכין לבד. אנחנו דורשים מהילדים ומצפים מהם – דווקא בגלל שאנחנו מעריכים אותם ומכירים ביכולות שלהם.

7. הסתכלו קדימה

לפעמים צריך להרים את המבט מעבר לסערה הנוכחית ולדמיין את העתיד. הנער המרדן של היום יכול להיות המחנך המשפיע של מחר. מפקד הפלוגה. המדען. הרופא. וזה לא דמיון: לפני שנים הכרתי נער בן שש-עשרה, הפרוע ביותר בבית הספר. אין גבול שהוא לא פרץ, אין נזק שהוא לא גרם. לא עזרו עונשים, לא עזרו השעיות. פגשתי אותו לאחרונה – הוא מנהל בית ספר, איש חינוך מעורר השראה שמוביל צוות של עשרות מורים וחמש מאות תלמידים. כשסיפרתי על כך באחת ההרצאות שלי, ניגש אלי מישהו בסוף: "זה עוד כלום לעומת אח שלי", אמר. "מה קרה עם אח שלך?", התעניינתי. "בתור נער הוא היה עברייני. היו לו תיקים במשטרה". "ומה היום?", הסתקרנתי. "האח הגאה מיהר להשיב: "היום הוא שופט מחוזי". חז"ל אומרים "אל תגעו במשיחי" – אלו תינוקות של בית רבן (סנהדרין צט,ב). כל ילד הוא משיח בפוטנציאל. ולפעמים דווקא ה'חורבן' שהוא עושה הוא סימן לכוחות האדירים הטמונים בו. תפקידנו כהורים הוא פשוט להאמין בזה, גם כשקשה. יום יבוא ועוד נראה בע"ה את הפירות המתוקים של כל מה שזרענו.

אז מה עושים מחר בבוקר? קודם כל – מדפיסים את שבעת המפתחות האלה ותולים במקום בולט בבית. שנית – בוחרים מפתח אחד ומתמקדים בו השבוע. ושלישית – משתפים את בן/בת הזוג בתוכנות שלכם. ובפעם הבאה שאתם מרגישים שמערכת ההפעלה ההורית שלכם קורסת, עצרו לרגע, קראו שוב את המפתחות האלה, ותנו למערכת אתחול מחדש. לפעמים זה כל מה שצריך כדי להתחיל מחדש, עם כוחות מחודשים ותקווה גדולה.